

UTOM UKWỌRỌ-İKỌ PAUL KE MELITA YE ROME

Utom Mme Apostle 27:1-44; 28:1-31

ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPỌ 371

Eke Ikpọ Owo

İKỌ IBUOT: “Kwọrọ Ikọ Abasi; sin ifik nam emi, ke edide ekem ini ye ke minyuñ idighe ekem ini; wut mme owo ndudue mmọ, sua nọ mmọ, kpe ye mmọ; saña ye ofuri ime ye erikpep nam utom emi” (2 Timothy 4:2).

I Idiọk Isañ

- 1 Ema esin Paul ye mbio mkpọkọbi eken ke idak ukpeme owo centurion kiet, emi ekedide utom esie ndida mmọ ñkayak nno ke obio Rome, Utom Mme Apostle 27:1; 26:32
- 2 Owo centurion emi ama otim akama Paul, Utom Mme Apostle 27:3; 24:23; 28:16, 30, 31
- 3 Ubom isañ Paul ama abiat ini oto ntak idiọk ofum, ke akpatre ubom emi ama osip ke isuo Melita, Utom Mme Apostle 27:1-20, 27-44; 28:1
- 4 Paul ama ebem iso ọno owo centurion ye etubom nsuñ-ikañ item abaña uwat mmọ, edi mmọ ema etre ndinam item esie, Utom Mme Apostle 27:10, 11, 21
- 5 Ọbọñ ama ọsọñ Paul idem ete ke kpukpru owo eyebọhọ edi ubom eyetak, Utom Mme Apostle 27:22-26; Luke 8:23-25; Psalm 107:25-30

II Mme Isañ Emi Etọñde Ke Melita Esim Rome

- 1 Ke Melita, Abasi ama odu ye Paul ke ndinyaña enye nsio ke ide uruk-ikọt, ye ke ndikọk mbio obio udọñ, Utom Mme Apostle 28:1-10; Mark 16:17, 18
- 2 Nditọ ete ke Puteoli, ye nditọ ete emi ekesobode ye Paul ke Rome ema edọñ enye esit, Utom Mme Apostle 28:11-15
- 3 Ema ayak Paul oduñ ke ufọk emi enye ekekpede okuk ke Rome ke isua iba. Ke ebiet emi, enye ama ọkwọrọ ikọ Abasi, owo ndomo kiet ikakpanke enye, Utom Mme Apostle 28:16, 30, 31
- 4 Paul ama enyene nneme ye mme Jew ke Rome, edi ediwak mme Jew ikonimke ikọ esie ke akpanikọ, Utom Mme Apostle 28:17-29

SE EKPEPDE EBAÑA

Inyañ Ndutime

Mme ñkpọ-ntibe ke ntak isañ emi Paul akasañade ke mmoñ aka Melita ye se ikadade itie ke utit isañ esie, ke ubom esie ndisip ekedi mbuk emi asañade ye akwa ukpep-ñkpọ. Edi enyene-ndik ñkpọ, owo ndikpọñ item Abasi. Owo centurion emi akakamade Paul ke ufọk-ñkpọkọbi ama ọbọ item oto Paul ete ke ñkpọ-ndik enyene nditibe, edieke isañ mmọ adade itie ke ini oro. Paul ama osobo ye Ọbọñ ndien item esie ekedi oruk emi ekpetimde ekere ebaña. Kpa ye oro, owo centurion ama emek ndikop uyo nno etubom nsuñ ikañ, ndien mmọ ema esio uwat. Nte ededi, akpatre isañ mmọ ama otim owut nnen-nnen se Paul eketiñde abaña. Ke ntak emi Paul ekedide kiet ke otu mmọ emi ekewatde ke ubom ndiọk iso emi, ekesin Ọbọñ anyaña uwem mmọ emi ekedude ke ubom oro.

Ke ntak ndinen owo ifañ, Abasi ke ndusuk ini ekeme ndinyaña uwem ofuri owo, nte Abasi ọkọñwọñde ke ini Abraham ekekpede ye Abasi ke abaña eyen eyeneka esie, Lot. (Kot Genesis (18:20-32). Sia ekedide uduak Abasi nte Paul akpada ke iso Caesar ye mme ndidem, Abasi ama anyaña uwem esie. Ke ntak Paul ndibọñ akam nnyuñ ntre udia man enyaña uwem mmọ emi ekewatde ke ubom ye enye, Ọbọñ ama anyaña uwem mmọ, ndien ndomo kiet ke otu mmọ ikatakke.

Ikafañ ke enyaña ofuri ererimbot esio ke nnanenyin ye unọmọ oto ke ntak nditọ Abasi emi edude ke otu mmọ ye mme akam mkpe-ubọk, Abasi ọfiọk. Ńko, Abasi ikpọñ ọfiọk ediwak mmọ emi mifiọkke Abasi emi esiode ke mkpa oto ke ọkpọsọñ akam nditọ Abasi.

Akpanikọ emi ọwọrọ ada ke ukem usuñ emi Isaiah, anditiñ ntiñ-nnim ikọ eketiñde ke ini enye ọkọdọhọde ete, “Ntem ke Jehovah ọdọhọ, ete, kpa nte ekutde obufa wine ke etuek vine, owo onyuñ ọdọhọ ete, Kusobo enye: koro eti ñkpọ odude enye ke esit: kpa ntre ke ndinam mbaña ikọt mi, man ñkusobo kpukpru” (Isaiah 65:8).

Ekeme nditiñ nneni ete edieke ekpedide uduak Abasi ndikpada Paul ñka ke Rome, ndien Enye edi Etubom kpukpru ñkpọ, nso idi ntak emi Enye okonyimede oyobio osip ubom Paul ke akpa ifet? Ikọ Abasi ọbọrọ ntem ete: “Mme ikpe Esie ekak owo ndiduñre adaña didie, onyuñ ayaña owo nditiene nde usuñ Esie. Koro anie ọfiok ekikere Ọbọñ? Anie okonyuñ ọnọ Enye item?” (Nwede Mbon Rome 11:33, 34).

Paul ama ọnọ centurion item, emi Ọbọñ ama ekebem iso oduri enye utọñ ete enye okuka uwat oro. Enye ama aka uwat oro nte edide; edi mbọm Abasi emi mikureke ama anyanare osim mmọ ndien mmọ ema ebọhọ ye uwem. Ke ifiok emi mmọ enyenede eto ñkpọ emi ema ekebe, kpukpru mmọ emi ekedude ke isañ uwat emi ema enyime ye unana eyighe mfọn erinyaña emi odude ke Abasi, Nte ibọrọ ọyọhọ ikaba, mmọ emi ekedude ke Melita ema ebọ Ikọ Abasi eto Paul ndien ema ekọk udọñọ mmọ, emi mikpanaha edi ntre edieke ubom Paul mikposipke ke isuo mmọ. Ini kiet emi ñko ikọ Abasi etiñ ndiwut ete “Kpukpru ñkpọ esaña ọtọ kiet enam ufọn enọ mmọ eke emade Abasi, kpa mmọ emi ekotde nte ekemde ye uduak Esie” (Nwede Mbon Rome 8:28).

Ke ini owo anamde uduak Abasi adaña nte ukeme esie edide, Abasi eyedemere ukpeme Esie ke abaña owo emi. Ubom ndisip ye kpukpru unọmọ emi ekedude ke esit ikanamke Paul idiok, me idiok urukikọt, emi akawañade Paul ke ndo-ndo oro, ndinam enye idiok. Idighe nte Paul ama enyene ọkpọsọñ odudu ke idem esie ndibiat ifọt uruk-ikọt, edi koro odudu Abasi emi odude ke nsinsi ama enyene ukeme ndibiat idiok odudu urukikọt emi. Jesus ama anam eñwọñọ ete: “Eyemen urukikọt ke ubok; onyuñ edieke mmọ eñwọñde ñkpọ ekededi eke abiatde uwem, ididiokke ye mmọ” (Mark 16:18). Se Abasi ama ọkọñwọñọ, Abasi eyenam. Ndusuk owo edu emi eyutde itie ke ikọ Abasi emi ekanarede ndiwut nte ke mmimọ imekeme ndimen urukikọt nte ekikere mmọ etemede ete ke Abasi onim eñwọñọ ete ke Imọ idiyakke enye abiat uwem mmọ. Ndusuk mme andimen urukikọt ke ido emi ekpaña eto nte urukikọt odomde mmọ, koro mmọ ekoidekoi edomo Abasi oto ke ntak mbọm Esie ye nte eyutde akpanikọ Abasi ekanare esin ke ñkpọ efen. Abasi ama ekpeme Paul nte Enye amade, ñko ekeme ndikpeme kiet ekededi ke otu ikọt Esie emi urukikọt odomde ye enye emi ọñwọñde ibok mkpa ke ndudue.

Andidiok ama odomo Christ ke enye ndikot itie ñwede ke ikọ Abasi nnọ Enye mbaña ukpeme emi Abasi ọkọnọde mme angel abaña Enye man oto do mmọ ekama Enye ke ubok mmọ man Enye okutuaha ukot Esie ke itiat. Satan ama anam ekikere ndidomo Christ man Enye osio Idemesie ọduok ke ñkoñ-ñkoñ ebiet ke Itie-ukpono onyuñ añwana ndiwut ete ke mme angel eyemenere Enye ke akpanikọ man Enye okuda unan, ñko, ete ke eyeda emi edomo efiok ete Enye edi Eyen Abasi. Owo kiet ekededi emi adade ikọ Abasi ke usuñ efen man oto do enye ọyuhọ udọñ obukidem esie, ododomo Abasi akan nte enye ekpenyenede ukpeme Abasi ke idemesie. (Kot Matthew 4:5-7).

Ndika Rome

Isañ emi Paul ọkọtọñde ke Melita ndika Rome ikenyeneke mfina, ndien mmọ ema esobo ye nditọ ete ke usuñ emi ekesọñde Paul idem. Ke mmọ ema ekessim Rome, ema enyime enọ Paul ndiduñ isua iba ke ufok esie. Okposuk edi nte centurion akadade ndikpeme enye kpukpru ini, enyuñ etebede enye ñkpọkọbi, mme eketebede enye ñkpọkọbi edian ye centurion, ema enọ enye ufañ ye ifet ndisobo ye isenowo ekededi emi enye ekemekde ndikut. Ñko, owo iketreke Paul ndisuan ikọ Abasi.

Utu ke ñkpọkọbi ọkpọbiọñ utom Paul, akañwañwam ke ndisọñọ ukwọrọ-ikọ esie ke Rome ye mme ñkan-ñkuk oro. Ufok esie ama akabare edi akamba itie ọnọ ediwak edinam. Ke ebiet oro ke enye ekewet mme ñwede esie emi ọnọ Mbon Ephesus, Mbon Philippi ye Philemon. Paul ama ewet ete ke imọ ikedi asaña-utom emi odude ke ñkpọkọbi, kpa ntre ke enye ekedi, ke spirit ye ke ikpọhidem. Enye okodu ke ñkpọkọbi ima ọnọ Ọbọñ esie, ñko enye okodu ke ñkpọkọbi ke ikpọhidem, ke abaña ima ye utom esie ọnọ Ọbọñ. (Se ke Nwede Mbon Ephesus 6:20). Ke ọyọhọ mbuotidem ke utom emi Abasi

anamde ke idem esie, Paul ama onyime nkpọkọbi esie nte ekemde ebe ke idak ukpeme Abasi ke abana enye, onyūn ewet ntem ọnọ ufọk Abasi ke Philippi ete “Edi nyom mbufo efiok, nditọ ete, ete se ikotibede inọ mi akam akabare anam gospel asuana; oto do kpukpru mbon-ekọn ke nna-ekọn Qbọn ye kpukpru mmọ eken eneñere ekut ete, ema ekọbi mi kabaña Christ” (Nwede Mbon Philippi 1:12, 13).

Paul ama ekeme ndikut nte ke Abasi ama ayarare ubọn Esie ke nkpọkọbi esie. Mme owo emi mikpọfiokke Qbọn ema ekut ke akpa idaha mme utom Qbọn ke otu mmọ emi Paul okosobode onyūn okutde kpukpru usen. Mmọ emi ekedude ke okure edidem ema ekut mbuotidem ke Abasi kpukpru usen ke edade edomo ye mbon inyene, mme anam-idiok, mme edu mmọ emi edide mme okpono-ndem mbon Rome ye mme ukpep-nkpọ mfiak edem mme andikara. Ema ekwọrọ Christ ke iso mme anam-idiok, enyūn etim ekwọrọ esim erinyaña ukpọn mme owo. Paul ekedi owo-nkpọkọbi ke Rome, kpa ye oro, Abasi ama enyene ukeme ndinam akamba obio ukara Rome enuk ibuot enọ uduak Abasi onyūn ayak Paul ọkwọrọ ikọ Abasi mfọn-mfọn ke okure ndidem. (Se Nwede Mbon Philippi 4:22). Paul nte enye osuk ọbọnde akam ekere abaña mme edinam Abasi, ama aka iso ke nsọndem ndiwet, “Nkpọkọbi mi onyūn anam ediwak nditọ-ete ke Qbọn esọnọ esit ekaha etiñ ikọ Abasi ye uko, enana ndik. Ke akpanikọ ndusuk mmọ ekwọrọ Christ ke esit ufup ye utọk, ndusuk nko ekwọrọ ke eti esit: nkañ kiet ekwọrọ oto esit ima, sia mmọ edioñode ete, ema enim mi ete nñwana eñwan gospel; nkañ eken ekwọrọ Christ ke esit ndomo-idem, idighe ke esit akpanikọ, eyom ndida ukut ntiene mi ke nkpọkọbi mi. Ọwọrọ didie ndien? Nte ededi, ye edide ke mbubik, ye edide ke akpanikọ, ke ekwọrọ Christ; ndien medat esit ke oro: ke akpanikọ nyenyūn ndadara” (Nwede Mbon Philippi 1:14-18).

Paul ama ọnọ uwut-nkpọ esit-uko ke ufọt nkpọkọbi esie onyūn ọsọnọ udọn ye mbuotidem ke Abasi emi ekedemerede ediwak mme owo ndidaha ke enyọn nnam utom Eti-mbuk. Okposuk edi nte mme asua ekedahadede nko, enyūn ekerede ndibiñọ nnyūn nnam Paul idiok, ekekam ekaka iso ekwọrọ ikọ Abasi ekan nte ekedide. Ererimbot, obukidem, ye andidiok, ọtọñode ke idiok-nkpọ Adam, ema eyom usuñ ndikọbi, ndibiñọ, ndinyūn nnam Eti-mbuk Jesus Christ okunyene odudu. Ke mmọ ndiwot mme ọkwọrọ-ikọ Abasi, mmọ ema ekere ndinime uyo Abasi ke nsinsi, edi kakpan mmọ ema ekabare ekut ete ke Qbọn ekeme ndimenere mme uyo nto ke mme itiat man etoro Enye edieke Enye amade, ndinyūn nka iso ke utom Esie.

Nwede Utom Mme Apostle edi nwede emi etiñde nkpọ ebaña nditọ Abasi emi ekenyenede akakan iwuk ke Qbọn mmọ, enyūn ekopde inemesit ke erinyaña emi Enye akadade ọsọk mmọ, mmọ ema ewọrọ, eka ke ofuri ererimbot ekekewọrọ eti-mbuk Jesus Christ nte Enye emi ekekoñde. Yak mme anditiene-Christ eyo mfin enyene uko ke mbuotidem mmọ nte mme mbet eyo oko, emi miketeñeke owo me andidiok emi ekeñwanade ye mmọ, edi enyanare eyom unyime ye itoro Qbọn ikpọn ke utip mmọ. Mme akpatre ikọ ke Nwede Utom Mme Apostle esaña ekekem adaña didie! Andiwet nwede etiñ abaña owo-nkpọkọbi Paul nte “Enye ọkwọrọ Ubọn Abasi, onyūn ekpep mme owo abaña Qbọn Jesus Christ añwa-añwa, ndomo owo kiet ikpanke enye” (Utom Mme Apostle 28:31).

MME MBUME

- 1 Nso idi ntak emi ekenode Paul aka ke Rome?
- 2 Ekekama didie Paul ke isañ emi enye akasañade ke mmọn ke idak ukpeme centurion owo Rome?
- 3 Nso idi ntak emi Paul ọkọnọde centurion item ete mmọ ekusio uwat ke ini mmọ ekesiode?
- 4 Nso oruk uwat ke mmọ ekenyene?
- 5 Anie akada iso ke ndinyaña uwem mmọ emi ekedude ke isañ ubom oro?
- 6 Nso nkpọ ikotibe inọ Paul ke Melita emi ọkọsọnọde akpanikọ emi odude ke ikọ Christ?
- 7 Nditọ obio Rome ekekama Paul didie ke ini emi enye okodude ke obio mmọ?
- 8 Paul okokut unen didie ke ukwọrọ-ikọ Abasi ke Rome?
- 9 Paul ekekeme didie ndikwọrọ ikọ Abasi ke ini ema ekesin enye ebuka ye owo-ekọn Rome?
- 10 Siak mme nwede Ikọ Abasi iba emi Paul ekewetde ke ini enye okodude ke ufọk-nkpọkọbi?